

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

**Türkiye Bankalar Birliđi ve Türkiye
Katılım Bankaları Birliđi Üyelerine
Yapılan IILM Konulu Sunum**

21 Ocak 2011

Sunum Planı

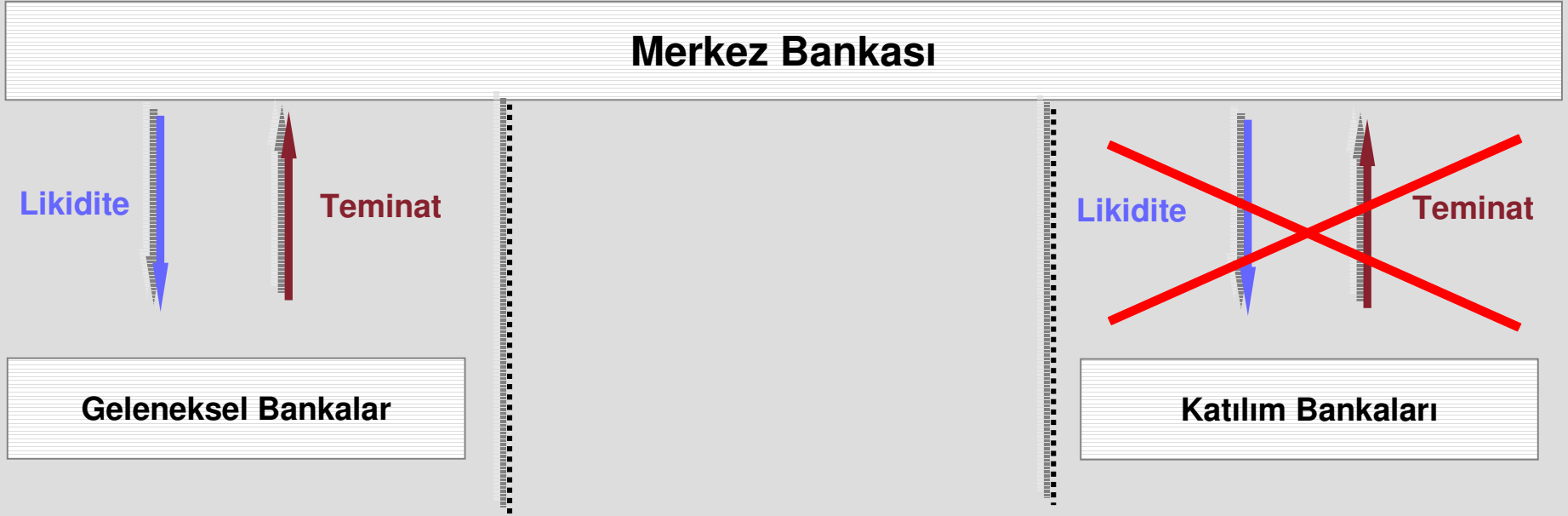
I. IILM: Amaç

II. ISPE → IILM

III. IILM: Organizasyon Yapısı ve Çalışma Mekanizması

**IV. Piyasa Yapıcılara ve Lider Düzenleyicilere İlişkin
Bilgiler**

Katılım Bankaları – Geleneksel Bankalar

TCMB için fiyat istikrarının yanı sıra finansal istikrarın sağlanması ve korunması da önemlidir.

Katılım bankalarının da likidite yönetiminin güçlendirilmesi için faizsiz enstrümanların oluşturulması gerekmektedir.

↓
IILM

IILM: Amaç

- İslami finansal hizmetler sunan kuruluşlar (İFHSK) arasındaki uluslararası likidite yönetimini en az maliyetle ve faizsiz bankacılık esaslarına uygun şekilde kolaylaştırmak.

IILM enstrümanları:

- a) Bankalararası borçlanma işlemlerinde teminat olarak kabul edilebilecek,
- b) İkincil piyasalarda alınıp satılabilecek,
- c) Merkez Bankalarınca sağlanan kısa vadeli finansmanda teminat olarak kabul edilebilecektir.

İslami Finansal Hizmetler Kurulu - IFSB

Kuruluş: 2002

Amaç: Uluslararası standartları İslami kurallara uyarlayarak veya yeni standartlar oluşturarak ve bunların uygulanmasını tavsiye ederek, İslami finansal hizmetler sektörünün gelişimini teşvik etmek

Üyeler: Toplam 195 üye

Tam Üye (28)

Ortak Üye (22)

- *örn: IMF, BIS, Dünya Bankası, AKB, Çin MB, Hong Kong MB*

Gözlemci Üye (145)

- *örn: Japonya MB*

ISPE → IILM

- **Mart 2009:** High Level Task Force on Liquidity Management (HLTF)
- **Kasım 2009:** ISPE (Intergovernmental Special Purpose Entity)
- **Mayıs-Haziran 2010:** ISPE'nin kuruluşu, çalışma esasları, yapısı ve yönetimine ilişkin toplantılar
- **Ağustos 2010:** ISPE'ye IILM ismi verilmesi
- **7 Ekim 2010:** Mutabakat Zaptı (MoP)
- **25 Ekim 2010:** Kuruluş Sözleşmesi (Articles of Agreement)
- **1 Ocak 2011:** IILM resmen faaliyetlerine başlaması

IILM: Faydaları

- Finansal sıkışıklık dönemlerinde İFHSK'nın likidite yönetimini kolaylaştırmak
- İslami bankalararası piyasaların bölgesel ve küresel olarak entegrasyonunu teşvik etmek
- İFHSK'nın geleneksel bankalar karşısında rekabet güçlerini dengelemek
- Düzenli ihraçlarla, diğer İslami finansal ürünlerin etkin fiyatlanması için risksiz bir gösterge oluşturmak
- Yerel İslami bankalararası piyasaların gelişmesine yardım etmek

IILM ve IFSB İlişkisi

IFSB;

- IILM'nin ortağı değildir.

IILM, projeye katılmak isteyen üyelerin ortaklığında kurulmuştur.

- IILM'de herhangi bir yönetim rolü almayacaktır.
- IILM'ye üyelik IFSB üyeleriyle sınırlı kalmayacaktır.

IILM: Üyelik

- Üyeler Kuruluş Sözleşmesi'ni iki farklı sıfatla imzalayabilmektedir:
  - 1) Şartlı taraf (Conditional Party)
  - 2) Şartsız taraf (Unconditional Party)

IILM: Yönetim Kuruluna Üyelik

Kuruluş Sözleşmesi'ni imzalayan üyeler arasından;

- Ülke kredi notu en az B olan veya ülke değerlendirmeye tabi tutulmamışsa Dünya Bankası, IMF gibi uluslararası kuruluşların kriterlerine göre düşük kamu borcu olan ve
- Kara paranın aklanmasının ve terörizm finansmanının önlenmesi konusunda FATF tavsiyelerine uyumluluk gözeten,

→ “eligible member” → Yönetim Kurulu'na üyelik

IILM

Mutabakat Zaptı'nı (MoP) İmzalayan Kurumlar:

Brunei Maliye Bakanlığı
Endonezya Merkez Bankası (MB)
İran MB
Kuveyt MB
Lüksemburg MB
Malezya MB
Mauritius MB
Nijerya MB
Katar MB
Suudi Arabistan MB
Sudan MB
TCMB
Birleşik Arap Emirlikleri MB
AKB, İKB
İslam Ülkeleri Özel Sektörü
Geliştirme Kurumu (İÜÖSGK)

Kuruluş Sözleşmesi'ni İmzalayan Kurumlar:

Endonezya MB (şartlı taraf)
İran MB
Lüksemburg MB
Malezya MB
Mauritius MB
Nijerya MB
Katar MB
Suudi Arabistan MB
Sudan MB
TCMB
Birleşik Arap Emirlikleri MB
İKB (şartlı taraf) ve İÜÖSGK
Kuveyt MB*

Yönetim Kurulu Üyeleri:

Lüksemburg MB
Malezya MB
Mauritius MB
Nijerya MB
Katar MB
Suudi Arabistan MB
TCMB
Birleşik Arap Emirlikleri MB
İÜÖSGK
Kuveyt MB*

* Kuveyt MB 13 Aralık 2010 tarihinde IILM'e üye olmuştur.

IILM: Organizasyon Yapısı

a) Genel Kurul (General Assembly)

Tüm üyelerin temsil edildiği en yüksek birim

b) Yönetim Kurulu (Governing Board)

IILM'nin strateji ve politika yapıcı birimi

Sadece "Eligible Member" özelliği taşıyan üyelere açık

Sn. Durmuş Yılmaz Yönetim Kurulu üyesidir.

c) İcra Komitesi (Board Executive Committee)

IILM'nin faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu birim

Sn. İbrahim Turhan İcra Komitesi üyesidir.

d) Danışma Komitesi (Shari'ah Committee)

İslami İkelere uygunluk konusunda danışmanlık veren birim

e) Yönetim Kurulu Komiteleri (Gözetim, Denetim, Risk Yönetimi)

f) Yönetim (CEO)

IILM'nin yasal temsilcisi

IILM'ye ilişkin operasyonel konular CEO'nun göreve başlamasıyla ele alınacaktır.

IILM: Çalışma Mekanizması

IILM - Merkez Bankaları İlişkisi

Neden varlıklar IILM'e merkez bankaları aracılığı ile transfer ediliyor?

- Varlıkların ve kira ödemelerinin (geri kiralama durumunda) kalitesini güvenceye almak için
- Mevcut durumda IILM, merkez bankaları aracılığıyla yapılan transferler haricinde, başka bir yöntemle varlık havuzuna varlık sağlanması üzerinde bir karara varmamıştır.

IILM: Enstrümanlar

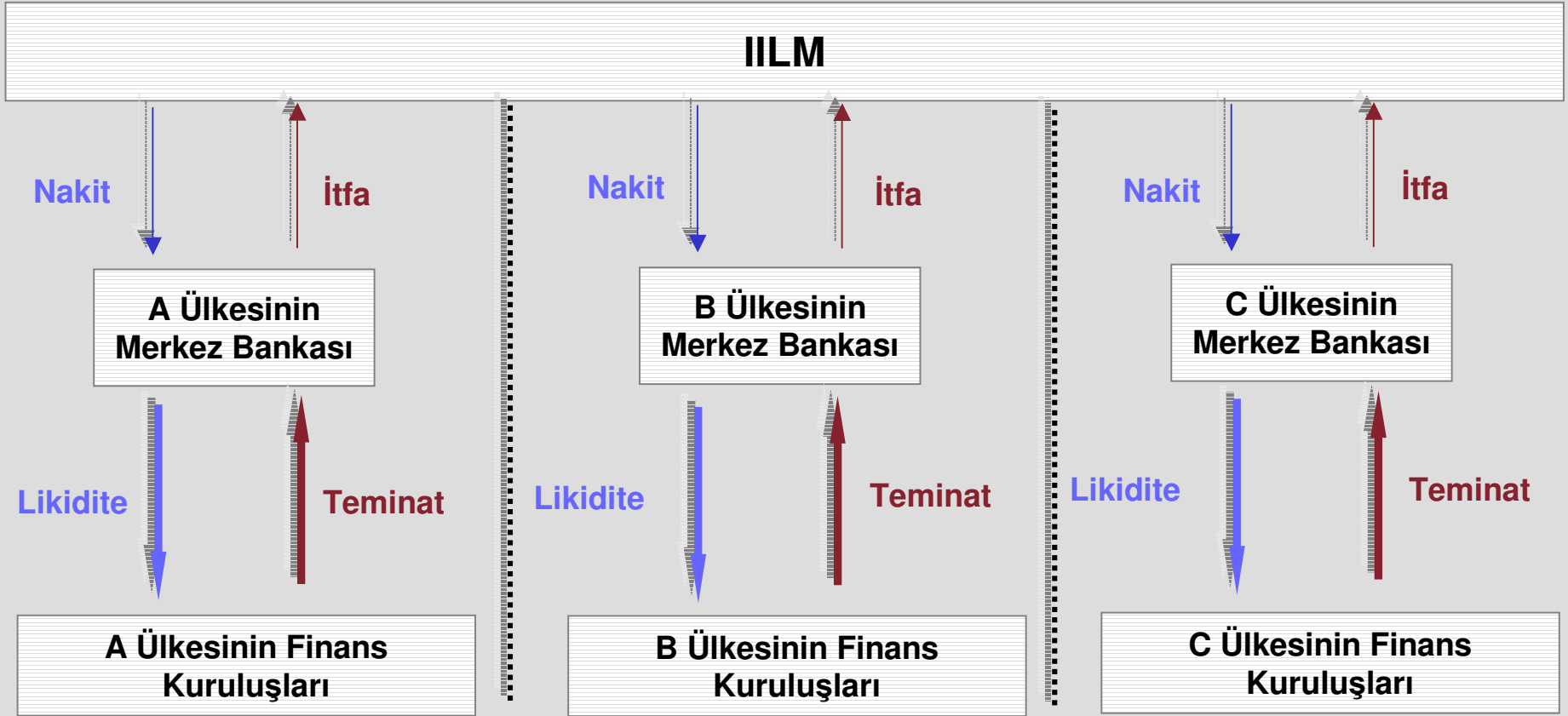
İslami kurallara uyumlu her türlü finansal ve finansal olmayan varlık, varlık havuzuna kabul edilebilecektir. Bu varlıklar karşılığında ihraç edilecek enstrümanların:

- AAA nota sahip olması,
- Herkesin kolayca anlayıp kabul edeceği şekilde olması,
- Küçük hacimlerde ve düzenli ihraç edilmesi,
- Küresel olarak kabul edilmesi ve alınıp satılabilmesi,
- Çeşitli vadelerde olması gerekmektedir.

Temel enstrüman: Sukuk İhracı

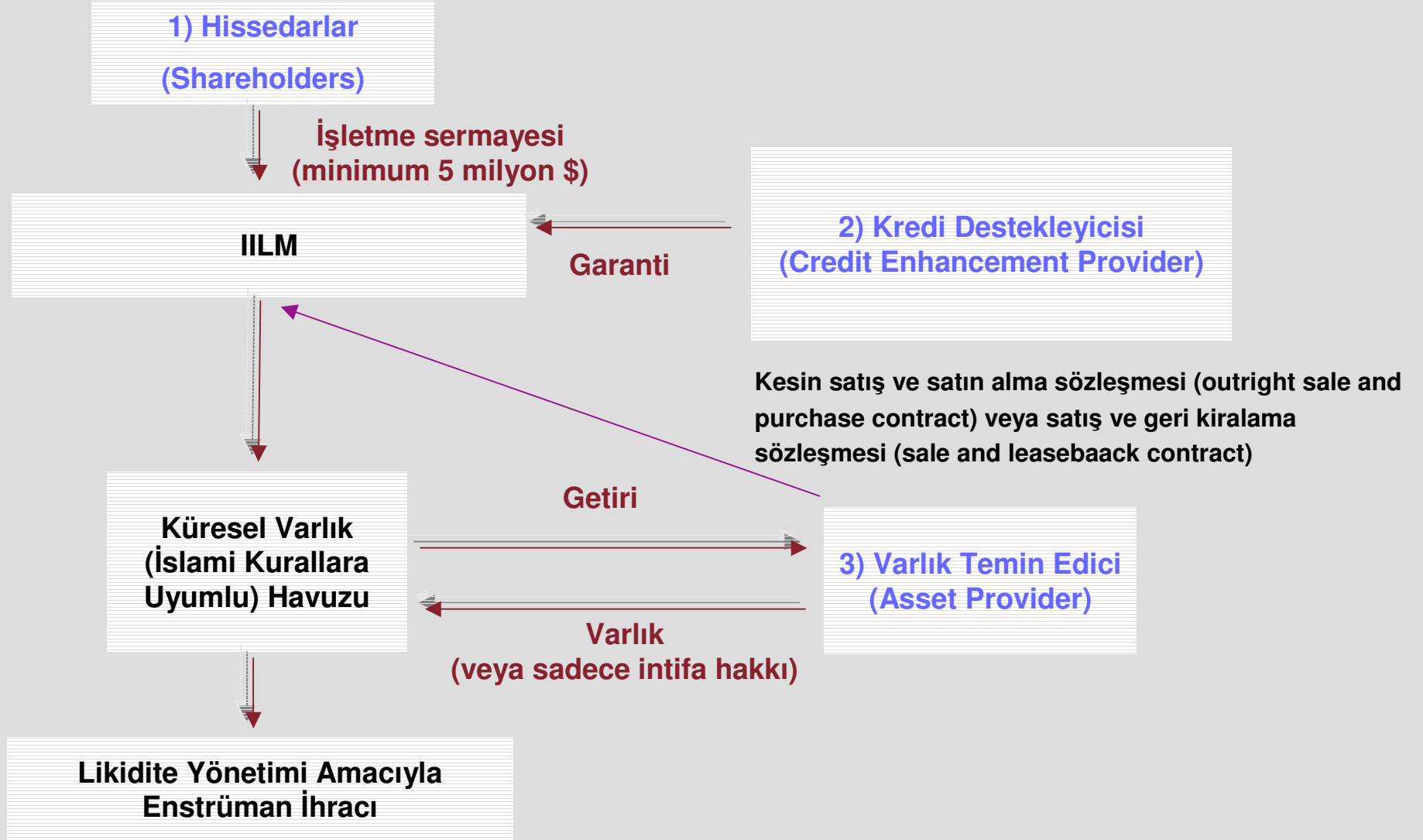
- SPK 1 Nisan 2010 tarihinde “Kira Sertifikalarına ve Varlık Kiralama Şirketlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ” yayınlamıştır.

IILM Enstrümanlarının Teminat Olarak Kullanımı

IILM'e Üyelik Çeşitleri

Bundan Sonraki Süreç

TCMB'den;

- En fazla 5 kuruluşu "Piyasa Yapıcı",
- En fazla 2 kuruluşu ise "Lider Düzenleyici Heyeti" üyesi,

olmak üzere aday göstermesi istenmektedir.

Piyasa Yapıcılar (Primary Dealers)

Görevleri:

- İhraç edilen enstrümanlara tam iştirakin sağlanmasını teminen, tüm IILM enstrümanlarının ilk ihraçlarında belirli asgari miktarlarda teklif verme
- IILM enstrümanlarının ikincil piyasalarda likiditesini sağlamak amacıyla, tüm vadesi gelmemiş IILM enstrümanlarının teklif ve arz fiyatlarını sunma
- Piyasa gelişmeleri ile ürün ve süreç yenilikleri hakkında var olan piyasa geri bildirimlerini IILM'ye iletme
- IILM tarafından muhtelif zamanlarda verilebilecek diğer görevleri yerine getirme

Piyasa Yapıcılar (Primary Dealers)

Seçilme Kriterleri:

- Sadece IILM üyesi ülkelerdeki lisanslı finansal kuruluşlara açık
- Güçlü sermaye tabanı, finansal pozisyon, hazine işlemlerinde tecrübe, genel risk yönetimi değerlendirmesine ilişkin kriterleri karşılayabilecek nitelik ve büyük miktarda işlemleri yürütebilecek finansal kapasite

Piyasa Yapıcılar (Primary Dealers)

Seçim Süreci:

- Piyasa yapııcılarının seçimine ilişkin nihai kararı IILM Yönetim Kurulu verecektir.
- Hedef sayı: 40 ile 50 arası

Piyasa Yapıcılar (Primary Dealers)

Görev süresi:

- 3 yıl (1 Ocak 2011-31 Aralık 2013)
- Tekrar atanma kriterleri:
  - i) birincil piyasada ihalelerdeki tekliflerinin niteliği ve niceliği
  - ii) ikincil piyasalardaki işlemlerde niteliği ve niceliği
  - iii) temin ettiği bilgilerin bütünlüğü, doğruluğu ve zamanı

Piyasa Yapıcılar (Primary Dealers)

Piyasa Yapıcılara Verilecek Teşvikler:

- i. IILM enstrümanlarının tüm birincil piyasa ihraçlarına ayrıcalıklı katılım hakkı
- ii. Önerilen diğer teşvikler;
  - a) bu enstrümanlar likit enstrümanlar olarak kabul edilebilecek
  - b) kısa vadeli finansmanda uygun teminat olarak kabul edilebilecek

Lider Düzenleyiciler (Lead Arrangers)

Görevleri:

- i. IILM'e ihraç programı konusunda danışmanlık yapmak
- ii. İhraç edilen enstrümanlar için tam iştiraki sağlamak
- iii. Diğer görevleri yerine getirmek

Lider Düzenleyiciler (Lead Arrangers)

Seçim Süreci:

- Seçim İcra Komitesi tarafından yapılacaktır.
- Hedef sayı: 10

Lider Düzenleyiciler (Lead Arrangers)

Seçim Kriterleri:

- i. Finansal enstrümanların küresel ve büyük miktarda ihraçlarının düzenlenmesinde ve yönetiminde uzmanlaşmış olmaları
- ii. IILM enstrümanlarının ihracında satış garantörlüğünü üstlenecek kadar güçlü finansal pozisyona ve sermaye tabanına sahip olmaları
- iii. Küresel sukuk ihraç piyasasında üst sıralarda yer almış olmaları
- iv. Farklı coğrafyalarda güçlü dağıtım ağına sahip olmaları

Lider Düzenleyiciler (Lead Arrangers)

Görev Süresi:

- 3 yıllık bir periyod için (1 Ocak 2011-31 Aralık 2013 arasında).

Son Başvuru Tarihleri ve İletişim Bilgileri

Başvuruların TCMB'ye iletilmesi için son tarihler;

Piyasa Yapıcılığı için: 15 Şubat 2011

Lider Düzenleyiciliği için: 28 Ocak 2011

İletişim Bilgileri:

M. Habib Dolgun; habib.dolgun@tcmb.gov.tr, Tel: (0312) 507 56 82	Ş.Serap Çakar; serap.cakar@tcmb.gov.tr Tel: (0312) 507 72 47
---	---

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

**Türkiye Bankalar Birliđi ve Türkiye
Katılım Bankaları Birliđi Üyelerine
Yapılan IILM Konulu Sunum**

21 Ocak 2011